מהדורה למורה – קטעים מיומנה של נערה

אנה פרנק · יומן · שואה וגבורה · גרסת רגיל

במהדורה זו: מפתח תשובות לכל התרגילים, הצעות לתשובות פתוחות ומחוון קצר. בדפי התלמיד: שם/כיתה/תאריך, חלק א׳ (הבנה), חלק ב׳, חלק ג׳ (כתיבה) וכרטיס יציאה לגזירה.

תשובות – חלק א׳ – הבנה

תרגיל 1: 1–**א** (קיטי) · 2–**א** (פקעת של סתירות) · 3–**א** (מראה הטבע) · 4–**א** (יומן) · 5–**א** (לקיטי)

תרגיל 2: 1–**נכון** · 2–**לא נכון** (המשפחה – מסתתרת יחד) · 3–**נכון** · 4–**לא נכון** (קיטי – חברה דמיונית)

תרגיל 3:

1. לחברה דמיונית בשם קיטי, כי אין לה חברה אמיתית שאפשר לספר לה הכול.
2. בחדרים נסתרים בבית עסק באמסטרדם, יחד עם אנשים נוספים.
3. מראה הטבע – השמיים, העננים, הירח והכוכבים, אף שהיא רואה אותם רק מבעד לחלון.

תשובות – חלק ב׳ – מושגים וכלים ספרותיים

תרגיל 4: 1–**ד** · 2–**ב** · 3–**ג** · 4–**א**

תרגיל 5: 1–**מספר** · 2–**דמות** · 3–**ניגוד**

תשובות – חלק ג׳ – חשיבה וכתיבה

תרגיל 6: שהיא רגישה, אכפתית ומרגישה אחריות כלפי אחרים, ויש לה מצפון גדול גם כשהיא עצמה במצוקה.

תרגיל 7: יש בה צדדים מנוגדים: עליזה ומצחיקה כלפי חוץ, ורצינית ורגישה בפנים. זה תיאור כן של נערה מתבגרת.

תרגיל 8: תשובה אישית: דומה ברגשות, בחברות, בוויכוחים עם הורים ובחלומות; שונה בכך שחייה היו בסכנה והיא נאלצה להסתתר.

תרגיל 9: מחוון קצר: שמירה על פרטי העלילה (3), נקודת מבט עקבית (3), תיאור רגשות ומחשבות (2), לשון ופיסוק (2).

כרטיס יציאה

תשובות אישיות. תשובה מלאה: עונה על השאלה, נשענת על פרט מן היצירה, כתובה במשפטים שלמים ובסדר הגיוני.

• שאלה לדיון בכיתה: מה נותן לאדם כוח כשהוא מרגיש סגור או בודד – כתיבה, טבע, חברים, משפחה?

• שמרו על מרחב בטוח; מי שרוצה משתף, ואין צורך לספר דבר אישי.

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

קטעים מיומנה של נערה

אנה פרנק · יומן · שואה וגבורה

תזכורת קצרה: בקטעים הראשונים אנה מסבירה למה היא כותבת: יש לה משפחה וחברים, ובכל זאת אין לה חברה אמיתית שאפשר לספר לה הכול, ולכן היומן הופך לחברה בשם קיטי. אחר כך היא מתארת את הרגע שבו המשפחה עברה בבהילות למסתור ואת החיים הצפופים והשקטים שם. בקטעים מאוחרים יותר היא כותבת על געגועים לחברתה ליס, על תחושת אשמה שהיא בחום ובביטחון כשאחרים סובלים, על מצבי רוח של נערה מתבגרת, ועל כמיהה עזה לטבע, שאותו היא רואה רק מבעד לחלון מאובק. בקטע האחרון היא מתארת את עצמה כ"פקעת של סתירות" – יש בה אנה אחת שכולם רואים ואנה אחרת, עמוקה ורגישה. היומן חושף נערה חכמה, מצחיקה, כנה ומלאת תקווה.

חלק א׳ – הבנה

1 הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה שם החברה הדמיונית שלה כותבת אנה?
○ א. קיטי ○ ב. ליס ○ ג. מרגוט ○ ד. אלזה
2. איך אנה מתארת את עצמה בקטע האחרון?
○ א. פקעת של סתירות ○ ב. ילדה שקטה ○ ג. גיבורה ○ ד. מלכה
3. מה נותן לאנה אומץ לפי היומן?
○ א. מראה הטבע ○ ב. משחקי קלפים ○ ג. שינה ○ ד. מוזיקה בלבד
4. מה אנה כותבת?
○ א. יומן ○ ב. מכתב לעיתון ○ ג. סיפור דמיוני
5. למי היא כותבת?
○ א. לקיטי ○ ב. למורה ○ ג. לסבתא

2 קראו כל צמד: דמות – תכונה. סמנו נכון או לא נכון. אם לא נכון – כתבו את התכונה הנכונה.

#	דמות – תכונה	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	אנה – כנה ורגישה	נכון / לא נכון	
2	המשפחה – כנה ורגישה	נכון / לא נכון	
3	ליס – חברת ילדות	נכון / לא נכון	
4	קיטי – חברת ילדות	נכון / לא נכון	

3 ענו במשפט או שניים.

1. למי אנה כותבת ביומן ומדוע?

2. היכן הסתתרה המשפחה?

3. מה מרגיע את אנה ונותן לה אומץ לפי אחד הקטעים?

חלק ב' – מושגים וכלים ספרותיים

4 התאימו כל כלי ספרותי לדוגמה שלו מן היצירה. כתבו את האות המתאימה.

#	כלי ספרותי	האות		דוגמה מן היצירה
1	מספר		א	החיים הצפופים במסתור מול הכמיהה לטבע ולחופש.
2	מבנה		ב	קטעי יומן מתוארכים, כתובים כמכתבים לקיטי, הנפתחים ב"קיטי יקרה".
3	דמות		ג	אנה – נערה סקרנית, כנה, מצחיקה ורגישה, שמתבגרת לאורך היומן.
4	ניגוד		ד	מספרת בגוף ראשון – אנה עצמה – ולכן אנחנו שומעים את מחשבותיה ורגשותיה מבפנים.

5 השלימו את המונח המתאים מתוך מחסן המילים.

מחסן מילים: מספר דמות מטפורה ניגוד

1. _____ – הקול שמספר את הסיפור; יכול להיות דמות בסיפור (גוף ראשון) או קול מחוץ לסיפור (גוף שלישי)
2. _____ – אדם, בעל חיים או יצור שפועל ביצירה; לדמות יש תכונות, רצונות ומניעים
3. _____ – העמדה זה מול זה של דברים הפוכים כדי להבליט אותם

חלק ג' – חשיבה וכתיבה

6 שאלת פרשנות

מה מלמד היחס של אנה לחברתה ליס על אופייה?

7 שאלת פרשנות

מה פירוש התיאור העצמי "פקעת של סתירות"?

8 שאלת הערכה – הביעו עמדה ונמקו

במה אנה דומה לבני נוער היום, ובמה שונה מצבה? נמקו.

9 משימת כתיבה

כתבו קטע יומן קצר ("קיטי יקרה" או לחבר/ה דמיוני/ת משלכם) על יום אחד בחייכם: מה הרגשתם, ממה שמחתם ועל מה חלמתם.

כרטיס יציאה

קטעים מיומנה של נערה · שם: _____

1. איזה רגע או משפט מן היצירה נגע בי?

2. איזה סמל למדנו ומה הוא מבטא?

3. מילה אחת שאני לוקח/ת איתי מהשיעור.